



Ταξίδια πολυτελείας και οι επιπτώσεις τους

Μια ανάλυση των πτήσεων ιδιωτικών τζετ σε ευρωπαϊκούς προορισμούς διακοπών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στόχος της μελέτης

Η μελέτη διεξήχθη από το T3 Transportation Think Tank και αναλύει τις τάσεις στη χρήση ιδιωτικών τζετ το 2023, με έμφαση σε 45 αεροδρόμια σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς. Αυτοί οι προορισμοί προωθούνται συχνά από tour operators ταξιδιών πολυτελείας και εταιρείες ιδιωτικών τζετ.

Στόχος της μελέτης είναι να διερευνήσει τον αριθμό των πτήσεων με ιδιωτικά τζετ σε αυτούς τους προορισμούς διακοπών, να αναλύσει το πώς αυτές οι πτήσεις ποικίλουν μέσα στο έτος σε συνάρτηση με την εποχικότητα, και να υπολογίσει τις συνολικές εκπομπές CO2 που προκαλούνται από τις πτήσεις αυτές.

Τα αποτελέσματα είναι ξεκάθαρα: ενώ τα ιδιωτικά τζετ συχνά συσχετίζονται με τα επαγγελματικά ταξίδια, τα δεδομένα που συγκεντρώσαμε περιλαμβάνουν μια σημαντική εποχική αύξηση των πτήσεων, κάτι που υποδεικνύει αυξημένη χρήση των τζετ για αναψυχή και διακοπές. Βρείτε τα ευρήματά μας περιληπτικά παρακάτω, καθώς και τα ευρήματα για τους προορισμούς διακοπών στην Ελλάδα.

Κύρια ευρήματα

- Το φιλτραρισμένο δείγμα των ιδιωτικών τζετ που πέταξαν σε 45 επιλεγμένα ευρωπαϊκά αεροδρόμια το 2023 αποτελείται από 117.965 πτήσεις.
- Οι αφίξεις ιδιωτικών τζετ στα περισσότερα αεροδρόμια συγκεντρώνονται κατά την περίοδο των θερινών διακοπών, δηλαδή από την 1η Ιουνίου 2023 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2023. Το 42,6% του συνόλου των πτήσεων πραγματοποιείται την περίοδο μεταξύ 1ης Ιουνίου και 30ης Σεπτεμβρίου, προκαλώντας το 41,6% των εκπομπών CO2.
- Στους καλοκαιρινούς προορισμούς (στα 41 από τα 45 αεροδρόμια), η χρήση των ιδιωτικών τζετ κορυφώνεται κατά την καλοκαιρινή περίοδο διακοπών, με αύξηση στις αφίξεις ως και 250% (σύγκριση Ιουλίου με Ιανουάριο), κάτι που δείχνει ότι οι πτήσεις αυτές γίνονται κυρίως για αναψυχή κι όχι για επαγγελματικούς σκοπούς.
- Κατά μέσο όρο, η αύξηση στις αφίξεις ιδιωτικών τζετ σε καλοκαιρινούς προορισμούς (41 από τα 45 αεροδρόμια) την τουριστική περίοδο (Ιούνιος-Σεπτέμβριος) φτάνει το 106 % σε σύγκριση με τη μη τουριστική περίοδο (Οκτώβριος-Μάιος).



- Ένα σύνολο 117.965 πτήσεων που αναλύθηκαν προκάλεσαν 526.071 τόνους CO₂.
- Τα ιδιωτικά τζετ εκπέμπουν 2 ως 9 φορές περισσότερο CO₂ ανά θέση επιβάτη σε σχέση με ένα τυπικό εμπορικό αεροσκάφος.
- Οι εκπομπές CO₂ μιας μέσης πτήσης ιδιωτικού τζετ (4,46 τόνοι CO₂) είναι σχεδόν όσο υψηλές όσο οι ετήσιες εκπομπές CO₂ ενός μέσου ευρωπαίου πολίτη το 2023 (5,37 τόνοι CO₂).
- Το 11,9% όλων των πτήσεων είναι πτήσεις μικρών αποστάσεων έως 250 χλμ. Το 34,7% όλων των πτήσεων είναι μικρότερες των 500 χλμ, κάτι που δείχνει ότι περισσότερο από το ένα τρίτο όλων των πτήσεων είναι εξαιρετικά μικρών αποστάσεων. Το 93,2% αυτών είναι μέσα στην Ευρώπη.
- Από τους 45 προορισμούς που αναλύθηκαν, η Νίκαια, η Γενεύη και η Πάλμα ντε Μαγιόρκα είναι οι τρεις πιο δημοφιλείς προορισμοί.
- Οι περισσότερες πτήσεις ιδιωτικών τζετ συμβαίνουν στην περιοχή της Μεσογείου το καλοκαίρι, ενώ είναι περισσότερο απλωμένες χρονικά στην περιοχή των Άλπεων, με αύξηση σε κάποια αεροδρόμια τους ψυχρούς μήνες. Αυτό αναδεικνύει τη χρήση των ιδιωτικών τζετ για ταξίδια διακοπών.
- Οι επαγγελματικές εκδηλώσεις και οι εκδηλώσεις αναψυχής μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τις αφίξεις ιδιωτικών τζετ στα κοντινά αεροδρόμια.
- Αυτά τα ευρήματα δεν περιλαμβάνουν τα τζετ που χρησιμοποιούνται για ειδικούς σκοπούς (π.χ. ιατρικούς ή αστυνομικούς). Παρόλα αυτά, παρατηρείται κάποια εποχικότητα και σε αυτά, εξαιτίας της υψηλότερης τουριστικής δραστηριότητας.

Ευρήματα για την Ελλάδα

- Πέντε από τα 45 αεροδρόμια που αναλύθηκαν συνολικά βρίσκονται στην Ελλάδα: Αθήνα, Κρήτη (Ηράκλειο και Χανιά), Μύκονος και Σαντορίνη.
- Συνολικά, 9.751 ιδιωτικά τζετ προσγειώθηκαν σε αυτά τα πέντε αεροδρόμια το 2023.
- Περίπου το 70% αυτών των ιδιωτικών τζετ προήλθαν από άλλες χώρες, ενώ περίπου το 30% ήταν πτήσεις εσωτερικού.
- Ο αριθμός των αφίξεων ιδιωτικών τζετ είναι ο εξής:

GREENPEACE

Κωδικός αεροδρομίου	Όνομα αεροδρομίου	Αριθμός αφίξεων ιδιωτικών τζετ	Εποχικό μερίδιο εκπομπών CO ₂
ATH	Αθήνα	5.911	56%
JMK	Μύκονος	2.097	89%
HER	Ηράκλειο	727	56%
JTR	Σαντορίνη	698	78%
CHQ	Χανιά	318	62%

- Το ποσοστό CO₂ των εποχικών πτήσεων (Ιούνιος με Σεπτέμβριος) ξεπέρασε κατά πολύ το 50% σε όλα τα ελληνικά αεροδρόμια που αναλύθηκαν. Αυτό σημαίνει ότι περισσότερο από το 50% των ετήσιων εκπομπών CO₂ προκλήθηκε κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Το υψηλότερο ποσοστό καταγράφηκε στο αεροδρόμιο της Μυκόνου και ανήλθε στο 89%. Αυτό είναι και το υψηλότερο ποσοστό εποχικών εκπομπών από όλα τα 45 αεροδρόμια που αναλύθηκαν.
- Οι δέκα πιο δημοφιλείς διαδρομές ιδιωτικών τζετ σε ελληνικούς προορισμούς διακοπών βρίσκονται στον παρακάτω πίνακα:

Αεροδρόμιο αναχώρησης	Χώρα αναχώρησης	Αεροδρόμιο άφιξης	Αριθμός πτήσεων (2023)
Αθήνα	Ελλάδα	Μύκονος	238
Μύκονος	Ελλάδα	Αθήνα	218
Θεσσαλονίκη	Ελλάδα	Αθήνα	184
Νίκαια	Γαλλία	Αθήνα	164
Farnborough (Λονδίνο)	Ηνωμένο Βασίλειο	Αθήνα	160
Τελ Αβίβ-Yafo	Ισραήλ	Αθήνα	156
Αθήνα	Ελλάδα	Σαντορίνη	150
Σαντορίνη	Ελλάδα	Αθήνα	149
Λάρνακα	Κύπρος	Αθήνα	148
Πάρος	Ελλάδα	Αθήνα	147

- Οι περισσότερες διεθνείς πτήσεις με ιδιωτικό τζετ προήλθαν από την Ιταλία (860 πτήσεις), την Τουρκία (705), τη Γαλλία (641), το Ηνωμένο Βασίλειο (575) και την Ελβετία (388). Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που αναλύθηκε με υψηλό αριθμό αφίξεων με ιδιωτικό τζετ από τη Μέση Ανατολή, με 275 πτήσεις από το Ισραήλ, 162 από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και 136 από τη Σαουδική Αραβία να είναι οι πιο δημοφιλείς χώρες αναχώρησης.

GREENPEACE

- Ένα σύνολο 2.266 ιδιωτικών τζετ αναχώρησε από την Ελλάδα για τους 40 προορισμούς διακοπών εκτός Ελλάδας. Οι πιο δημοφιλείς διεθνείς προορισμοί από την Ελλάδα ήταν η Ιταλία με 456 πτήσεις, η Γαλλία με 441 πτήσεις και η Κύπρος με 417 πτήσεις.
- Τα τρία ελληνικά αεροδρόμια που χρησιμοποιήθηκαν περισσότερο για αναχωρήσεις ιδιωτικών τζετ προς τους 45 προορισμούς διακοπών ήταν της Αθήνας (1.485 αναχωρήσεις), της Μυκόνου (636 αναχωρήσεις) και της Θεσσαλονίκης (446 αναχωρήσεις).
- Οι 9.751 πτήσεις με ιδιωτικό τζετ σε ελληνικούς προορισμούς διακοπών προκάλεσαν περίπου 57.500 τόνους CO₂. Αυτό αντιστοιχεί στις ετήσιες εκπομπές περίπου 38.300 οχημάτων που κινούνται με ορυκτά καύσιμα. Επιπλέον, οι 2.266 πτήσεις από ελληνικά αεροδρόμια σε προορισμούς διακοπών εκτός Ελλάδος προκάλεσαν 11.400 τόνους CO₂.

Τα αιτήματα της Greenpeace

Η έρευνα αυτή ρίχνει φως στη βιομηχανία των ιδιωτικών τζετ, που αποτελούν την πιο άνιση, διχαστική και ρυπογόνο μορφή μεταφορών. Σε έναν πλανήτη που η παγκόσμια ενεργειακή και κλιματική κρίση απειλούν εκατομμύρια ζωές, είναι πολύ σημαντικό να αποκαλυφθεί η κοινωνική και περιβαλλοντική ζημιά που η βιομηχανία αυτή προκαλεί.

Τα ιδιωτικά τζετ χρησιμοποιούνται δυσανάλογα από τα πιο πλούσια άτομα του πλανήτη. Γι' αυτό, η απαγόρευσή τους δεν είναι μόνο θέμα περιβαλλοντικής βιωσιμότητας αλλά και κοινωνικής δικαιοσύνης. Όσο οι πλούσιοι απολαμβάνουν ταξίδια με τεράστιο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και εκπομπές αερίων, το κενό μεταξύ πλούσιων και φτωχών αυξάνεται σταθερά εδώ και 20 χρόνια στα 2/3 των κρατών μελών της ΕΕ^[1]. Επιπλέον, πολλοί ευρωπαίοι πολίτες πληρώνουν όλο και πιο έντονα το τίμημα της κλιματικής κρίσης υπό τη μορφή πλημμύρων, ακραίου καύσωνα και πυρκαγιών. Τα ιδιωτικά τζετ, από την άλλη, συχνά εξαιρούνται από το ευρωπαϊκό σύστημα εκπομπών αερίων, κάτι που επιδεινώνει την ανισότητα.

Η Greenpeace απαιτεί τον άμεσο τερματισμό των ιδιωτικών τζετ, αφού αυτή η “πολυτέλεια” ωφελεί μόνο λίγους ανθρώπους ενώ απειλεί τους πιο ευάλωτους πληθυσμούς. Ζητά την εισαγωγή αναδιανεμητικών μηχανισμών στην Ευρώπη, όπως ένας ειδικός φόρος για τους δισεκατομμυριούχους, οι οποίοι όχι μόνο μπορούν να συμβάλουν στην κλιματική δικαιοσύνη αλλά και να βοηθήσουν στη χρηματοδότηση προσβάσιμων, προσιτών και βιώσιμων μεταφορών. Είναι καιρός να παρθούν γενναία μέτρα ώστε να μπει σε προτεραιότητα το κοινό καλό κι όχι ο πολυτελής τρόπος ζωής ελάχιστων.

[1] Όπως φαίνεται από την αύξηση του ποσοστού των ανθρώπων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας στις χώρες αυτές:

<https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2024/developments-income-inequality-and-middle-class-eu>



T3 Transportation Think Tank gGmbH
Clayallee 177
14195 Βερολίνο
<https://t3-forschung.de>

Βερολίνο, Οκτώβριος 2024

Συγγραφείς:
Frederic Rudolph, Nils Riach, Rafael Hologa, Mariam Chaatouf

Για citation:
Rudolph, F., Riach, N., Hologa, R., Chaatouf, M., 2024. Luxury Travel and its Impact. An Analysis of Private Jet Flights to European Holiday Destinations. Berlin: T3 Transportation Think Tank. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/QTB95>

Αυτή η έρευνα είναι αποτέλεσμα ανάθεσης από το γραφείο της Greenpeace σε κεντρική & ανατολική Ευρώπη. Η ευθύνη για το περιεχόμενό της είναι των συγγραφέων. Με άδεια από το Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0).
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>